

grepps enhet som genom att vara det Allm(änna) utgör. Bestäm(n)gen's Innehåll är denna Bestäm(n)g — Derföre

N. B. Encyclopædie p(agina) 17/§ 182
§ 284. pag. 198

Slutledn(ing).

Qualit(ativ)

E + B + A — h(oc) e(st) E = A sål(edes) — A — E.

B, A = B sål(edes) B — A — E

Reflex(ionschluss)

Allheit S(chluss)

Alla sål(edes) En — förutsätt(ning)

Induct(iv) S(chluss)

Slutsattsen a, b, c, d, äro — —

Denna, emedan fullständighet icke vinnes, Analog.

Nödvänd(ig)

I kathedor(iska)	(Särsk(ild))	} förm(edling) (Begr. Allm.)
Släktet förmed(lande)	M***	
	En	
	(Ensk(ild))	

I hypoth(etiska) — Om A är så är B — } Allm(än)
Nu är A, altså B — }

Det Ensk(ilda) Förmedlande och förmedlade

I Disj(unctiva) Allm(än) är anting(en) C, D. ell(er) E.

Allm(änhet) = E } v. v. v.
Således icke D ell(er) C }

Anna — T:ns bjud(ning) — Böck(er) — Paquett(er)

210 MENNISKJAN BESTÅR AF 2:NE SKILDA ELEMENTER, ...

HUB, JVS handskriftssamling

Menniskjan består af 2:ne skilda Elementer, kropp och *Själ*. Denna lära är så allmän, så lätt medgifven att det vore onödigt att deröfver anställa några ytterligare betraktelser, så mycket mer, som, om någon finge infallet påstå att hvarje nagel på hans fingrar utgör samma väsende med hvarje hans känsla eller tanke, detta påstående på intet vis kan bestridas, emedan dess oförnuftighet jäfvar hvarje förnuftig invändning. Der intet förnuft, såsom sådant antages, der kan också ur förnuftsgrunder intet tillgöras. //Berzel(ius) Djur Kemi — //

Antaget att Själén är något ifrån kroppen väsendteligen skiljt: Vill jag då redogöra för dess väsende, så är vanligt att urskilja den, såsom föreställande, viljande och kännande, så väl ifrån föreställningen, / begäret / beslutet / och känslan, som ifrån dessas föremål det / föreställda / tänkta, / det begärda och det känslan väckande. Den betraktas sålunda såsom ett Substrat, ett underlag eller botten för alla dessa skilda föreställningar begär och känslor eller såsom en kraft hvars / produkter / verkningar / dessa sednare äro. Vid denna outredda föreställning om Substrat eller kraft låter man saken bero, fattande Själén såsom alla särskilda själytt-

ringars band eller Summa. //Kant Anthropologi Sehe Dessen kritik — Ingen rational Psychologi möjlig.//

Men försökom en utredning af hvad dessa ord innebära. Substrat. h(oc) e(st) underlag betecknar det blifvande, det oföränderliga i all omvexling. Man benämner det äfven Substans och de vexlande Formerna Accidenser. Förstås den förra såsom en sammanfattning af de, sednare, så måste för dess Totalitet en oändlig Synthesis företagas, emedan Accidenserne äro oändliga. Själens sålunda vore något blifvande, icke i hvarje tidpunkt i sin helhet existerande. Substrat åter Uppfattadt åter såsom det i Accidenserne *abstract* gemensamma, skulle dessa innehålla något utom det förra, såled(es) sjelfva detta gemensamma *endast* utgöra en Accidens till särskilda Substanzer, h(oc) e(st) Själstytringarne innehålla n(å)g(ot) för Själens oväsentligt (hv(i)lk(e)t i sin ordning skulle utgöra denna Substrat) så att säga en Själens Själ, äfven till sin natur oändlig. Substansen sålunda som det bestämda, ändlig. Accidenserne en oändlig Series, och åter Subst(ansen) såsom det i dessa gemensamma, beståndande, oändligt, Accidens(erna) såsom det försvinnande ändliga. Förståndet som icke ser någon utgång ur denna motsägelser, säger: Själens är förmågan af dessa föreställningar, begär och känslor, är en kraft hvars verkningar dessa äro. || Den förra de sednares orsak. || Frågas då, Hvad är orsak? Det som frambringar verkan. Verkan? Det af den förra frambragta. Denna ömsesidiga förutsättning tillfredsställer icke. Man önskar veta, hvori orsaken består, intränga i dess Väsande, men finner för den intet annat innehåll, än hvad man ser uti verkan. Således verkan innehåller intet annat, än hvad som finnes i den verkande kraften, orsaken, denna *ytrar* sig helt och hållet i den förra. Ville man ännu säga att den inneboende orsaken skiljer sig ifrån sina produkter, derigenom att den är bestående, under det dessa omvexla, så återgår man till det förra, till Substansen med sina Accidens(er).

30 Detta lämpadt på Menniskjoanden: så är Själens, en orsak till sina producter föreställningarne etc. sålunda, att denna orsak för hvarje gifven *ytring*, är Identisk med denna sin verkan. Den är uti denna helt och hållet intagen (upphäfvnen) och kan på intet annat sätt conciperas. Allt hvad vi dessutom kunde anse den vara, vore ett antagande, som skulle återföra oss till det redan sagda. Den *är* således för hvarje moment af sitt varande *till* endast uti sin ytring, och i denna dess tillvaro ligger äfven hela dess Väsande. Skulle nu tyckas att detta dess Väsande blefve bestämdt såsom varande af allt för ringa betydelse, emedan det t. ex. måste sägas att vid föreställningen Bord, mitt andeliga Väsande endast består i denna föreställning; så svaras: att å andra sidan, likasom Substansen, ehuru utgörande och utgjord af hvarje sin Accid(ens), likväl återfinnes i hvarje annan Accid(ens), eller Orsaken, ehuru den helt och hållet innehålls i hvarje sin verkan, likväl äfven innehålls och till sitt innehåll har hvarje annan dess verkan, så äfven Själens har sin manifestation icke blott i en enda af dessa föreställn(ingar) etc., utan i hela Serien, ehuru tillika till hela sin totalitet / (upp)tagen / upphäfvnen / i hvarje enskilt.

40 Medgifves nu att hvad vi kalla Själ icke an- annorlunda kan conciperas, än såsom för hvarje moment af sin verksamhet, med denna, med sjelfva sin ytring Identisk. Låt oss då fasthålla detta begrepp såsom Identitet mellan Det tänkande och tanken, utan att bestämma det hvarken såsom det ena eller det andra. Låt oss vidare abstrahera från all tankens bestämning, Innehåll eller Materie, så att vi helt och hållet lemna föreställningen om tänkandet såsom en Serie af särskilda bestämningar, föreställningar tankar; så återstår för oss Själens endast såsom en i hvarje sådan enskilt tanke sig manifesterande verksamhet ell(er) ytring, en Andens rörlighet ell(er) rörelser. Sålunda återstår, lär man säga, intet för vår betraktelse. Själens sålunda fat-

tad vore, ju ingenting verkligt skulle sakna all Objectivite ja t. o. m. icke kunna anses såsom något Subjectivt. Ock i sanning ingenting kan vara mera grundadt än denna anmärkning, ingen för Auctor välkomnare. Ty göres den, så har han glädjen veta sig allt ännu stå på samma botten som läsaren. Endast ber han att hvad såsom betraktelsens föremål återstår icke måtte karakteriseras såsom ett O i vanlig mening. Oss återstår nemligen Själens såsom möjlighet att blifva ||verklig|| Sjal, det behöfs blott att vi gifva denna dess Absoluta möjlighet ett bestämdt innehåll, en bestämning, att vi tänka oss den samma uppenbarad i en bestämd föreställning. Dock den återstår icke såsom Abstract Substrat utan såsom immanent Substans, såsom i hvarje sin uppenbarelse till sin totalité innehållen, och helt och hållet / uppfyllande / utgörande / densamma.

10

Låt oss vidare extendera detta till hela människjoslägtet såsom ett andeligt continuum. Härvid åter erinradt att denna Allmänhet ej får tagas hvarken såsom Summan af Själur eller såsom ett Abstract allmänt, uppkommet genom upptagandet af det hos alla människor sig företeende andeligen gemensamma, utan 1:o Enligt föregående såsom Identitet af Tänkan och Tanke, 2:o Såsom ett sig i hvarje Individu, i sin helhet manifesterande allmänhet, utgörande hela hans andlighet, så att i den samma intet utom detta Allmänna finnes, och 3:o Bör det likväl fattas skiljdt ifrån denna sin manifestation, såsom Absolut möjlighet att sig i den samma uppenbara.

20

Antingen man nu antager att utom människjan förnuftiga varelser finnas, hvilka, såsom hon, i och med detta förnuft äro delaktige af Guds det högsta förnuftets väsende, eller icke; här är icke fråga om att föra någon bevisning hvarken före eller mot ett sådant antagande. Men hvad här vidare nödigt är,

211 MIN ORATION, TILL ETT SÄLLSKAP. . .

HUB, JVS handskriftssamling

30

Min oration, till ett Sällskap Ungherrar med högfärd och bruna Frackar samt Damer, unga N. B., med kanoner och bleka kinder hållen i min kammare under det Gastarna dansade i Urvädret utanför Fönstret och brasan brann i Spiseln.

Glindra icke Himmelens Lysmaskar, för att i st. f. det Eldklot Vesterns vågor uppslukade, belysa våra snart förkollnade fröjder? Hvila icke dagens stormar för att lyssna till vår glädjes toner, och täcker icke dimman Staden i dällden för att ifrån oss aflägsna tanken på människjans dårliga sträfvanden och striden? Hvarföre då icke lemna ljuset lugnet och friden en bostad i våra hjertan!

40

Såsom ett bidrag att bestämma hvad sann glädje är tackes Ni goda Vänn(er) afhöra:

Men icke är mitt herrskap eder glädje fridens och ljusets? Eller tror herr Baron sitt Adelskap och sin hastiga befordran gifva frid och fröjd som varar? Vet icke ers Högv(äl)borenhet att det förra företrädt *är* allom, medfödt i arf från fader Adam, ifall Guds beläte är ett giltigt diplom? Eller att det funnits dem, som påstådt M(in) H(er)re's extra-Adelhet vara ett Null och af intet värde? Känner icke min H(er)re att t. ex. Florentinarne med dess prerogativer straffade alla oduglingar? Ja kloka män påstå detta ännu vara fallet, i det Regeringarne sålunda beteckna statens skum; hvarföre också Amerikanarne och Norrmännen, som ingen

50